

Toiminnan ja talouden seuranta

1.1.–31.10.2020

Hallinto- ja elinvoimapalvelut

MIKKELI

Sisällysluettelo

Johdon analyysi.....	1
Talouden toteutuma	2
Essoten kustannusten seuranta.....	3
Tiliryhmäkohtaiset toteutuma-analyysit – kehitys ja ennuste	4
Määrärahaesitykset	6

Johdon analyysi

Hallinto- ja elinvoimapalveluiden menot ja tulot ovat toteumassa kokonaisuudessaan talousarvion mukaisesti, pl. Essoten kuntalaskutus, jonka ennustetaan Mikkelin kaupungin osalta ylittyvän noin 8,6 miljoonalla eurolla.

Koronan vaikutukset työllisyyteen ovat olleet mittavia ja ne näkyvät myös TMT-maksuissa. Yleiselläkin tasolla työttömyys on kasvanut pandemian seurauksena ja luonnollisesti erityisesti pitkään työttömänä olleiden henkilöiden on ollut entistä vaikeampi päästä työmarkkinoille. Lisäksi hyvin monet työllisyysneuvonantajat joutuivat väliaikaisesti sulkemaan palvelunsa ja sen seurauksena työnhakijoita nousi myös työmarkkinatuen maksulistalle. Listalla merkittävänä uutena ryhmänä nousi yrittäjät, joiden oli myös mahdollista ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi ja hakea työmarkkinatukea.

Työmarkkinatuen ennustetaan olevan vuodelta 2020 noin 4 miljoonaa. Ylitys tulee olemaan noin 1,1 miljoonaa euroa tavoitteeseen nähden. Työmarkkinatuen kuntaosuuden ylitys voidaan kattaa työllisyyspalveluiden ja hallinto- ja elinvoimapalveluiden muusta toiminnasta.

Talouspalvelut on koronaepidemian vuoksi järjestänyt kaupungin linjausten mukaisesti myyntilaskuihin 30 päivän maksuajan normaalisti käytössä olevan 14 päivän maksuajan tilalle. Lisäksi ostoreskontraa hoitavan Meidän IT ja talous Oy:n kanssa on sovittu yritysten tukemiseksi kaupungin ostolaskujen maksuun laitosta jo viikkoa ennen laskuun merkittyjä eräpäiviä edellyttäen, että laskut ovat tässä vaiheessa jo ehtineet kiertää tarkastus- ja hyväksyntäkierroksella. Nämä tukitoimenpiteet ovat voimassa toistaiseksi.

Tietohallintopalveluiden merkittävin projekti eli Meidän IT ja talous Oy:n IT-käyttöönottoprojekti on valmistunut operatiivisten toimenpiteiden osalta. Talouspalveluiden digikannustinrahoituksella toteutettu kustannuslaskentaprojekti on valmistunut aikataulussa, ja uuden laskentajärjestelmän tuottamat kustannuslaskentataulukot ovat käytössä vuoden 2021 talousarviosta alkaen. Talous- ja elinvoimapalveluiden toimintakuluissa saataneen kustannussäästöjä suhteessa talousarvioon.

Koronasta johtuneet toimet ovat vaikuttaneet voimakkaasti ruoka- ja puhtauspalveluiden toimintaan. Ruokailijamäärät ovat laskeneet merkittävästi, jonka vuoksi toimintatuotot toteutuvat noin 1,16 milj. euroa alle talousarvion. Toimintakulut jäävät arviolta n. 1 milj. euroa alle budjetin. Kustannussäästö on seurausta koronaepidemian aiheuttamasta poikkeustilasta, joka aiheutti henkilöstöön kohdistuneen kahden viikon lomautuksen sekä pienensi ostopalveluiden tarvetta. Omaa henkilöstöä voitiin käyttää normaalisti ostopalveluina teetettävään työhön.

Talouden toteutuma

	TP 2019	TA 2020	Muutokset	Muutettu ta 2020	Toteutuma 2020 1-10	Tot%	Jäljellä
13 Hallinto- ja elinvoimapaalvelut	227312716,41	247853916,00		247853916,00	191243661,40	-77,16	-56610254,60
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	16500495,52	16254140,00	284000,00	15970140,00	12290915,57	76,96	-3679224,43
Tuet ja avustukset	945851,93	1138800,00		1138800,00	292453,19	25,68	-846346,81
Vuokratuotot	294,19				330,00		330,00
Muut toimintatuotot	4061097,22	223800,00		223800,00	2015645,89	900,65	1791845,89
			-				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	21507738,86	17616740,00	284000,00	17332740,00	14599344,65	84,23	-2733395,35
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos							
Valmistus omaan käyttöön	47835,01				12297,53		12297,53
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-10512811,89	-11401800,00	191000,00	-11210800,00	-7790057,97	69,49	3420742,03
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-4832942,40	-5060900,00	33900,00	-5027000,00	-3679467,70	73,19	1347532,30
Muut henkilösivukulut	-305665,30	-406249,00	6600,00	-399649,00	-262678,51	65,73	136970,49
Henkilöstökulut yht.	-15651419,59	-16868949,00	231500,00	-16637449,00	-11732204,18	70,52	4905244,82
Palvelujen ostot	-218195588,20	-217164947,00	26200,00	-217138747,00	-182876485,66	84,22	34262261,34
Avustukset	-9944665,54	-9341450,00		-9341450,00	-7404884,04	79,27	1936565,96
Vuokrat	-1162354,90	-1194800,00	21400,00	-1173400,00	-904317,62	77,07	269082,38
Muut toimintakulut	-1243275,78	-1105300,00		-1105300,00	-740827,13	67,02	364472,87
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-248669737,76	-248317656,00	284000,00	-248033656,00	-205624938,08	82,90	42408717,92
Toimintakate	-227114163,89	-230700916,00		-230700916,00	-191013295,90	82,80	39687620,10

Essoten kustannusten seuranta

	TP 2019	TA 2020	Tot. 1-10/2020	Tot. %	Jäljellä
ESSOTE	-203 899 306	-201 450 000,00	-169 299 888,48	84,04	-32 150 112
Essote peruspalvelut	-117 571 342	-116 650 000	-85 913 692	73,65	-30 736 308
Essote erikoish	-86 327 964	-84 800 000	-83 386 196	98,33	-1 413 804

Tiliryhmäkohtaiset toteutuma-analyysit – kehitys ja ennuste

Toimintatuotot

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Toimintatuotot ovat lokakuun loppuun mennessä toteutuneet 71-prosenttisesti ja ovat kokonaisuutena lähes 1,16 milj. euroa budjetoitua pienemmät. Loppuvuoden arvioidaan menevän normaalisti, jolloin talousarviosta jäädään n. 1,16 miljoonaa. Toimintatuottojen arvioidaan olevan tänä vuonna yhteensä noin 8,85 milj. euroa (88 % budjetoidusta). Alituksen lopullinen määrä tulee riippumaan koronatilanteen kehittymisestä ja sen vaikutuksista asiakasmääriin ja palveluiden tuottamiseen. Vaikka toiminta olisi syksyn ajan kuten normaaliaikana, ei tuloihin alkuvuodesta syntynyttä vajetta saada korvattua.

Tulojen pientymiseen on vaikuttanut koronasta johtuvat toimenpiteet, jonka vuoksi yksiköitä on ollut kokonaan suljettuna tai ruokailijamäärä on laskenut merkittävästi sekä palvelutarpeen väheneminen (mm. kokoustarjoilut). Kesän aikana ei myöskään ole ollut leirejä, joille normaalisti on myyty aterioita. Ateriasuoritteita on toteutunut 293 500 vähemmän kuin vuonna 2019 vastaavana ajankohtana.

Merkittävimmin sisäisten tulojen vähenemiseen on vaikuttanut varhaiskasvatus, jonka osalta tulot ovat toteutuneet vain 58 % (-536 500 euroa budjetoidusta).

Ulkoiset tulot (3006 muut myyntituotot) ovat toteutuneet 68 %:sti ja ovat 220 000 euroa alle budjetoitun. Yt-neuvottelujen seurauksena helmikuussa suljetun henkilöstöravintola Pikkupadan myyntituottojen loppuminen aiheuttaa tänä vuonna 56 000 euroa budjetoitua pienemmät myyntituotot. Henkilöstöravintola Lounashuone oli kokonaan suljettuna huhtikuusta elokuuhun ja senkin jälkeen asiakasmäärä on ollut 50 % normaalista, josta johtuen ulkoisia myyntituloja on jäänyt saamatta 50 000 euroa. Ulkoisia tuloja on jäänyt saamatta myös tapahtumaruokailun myynnistä (50 000 euroa) ja Essoten lopetettua koronatilanteen vuoksi ikäihmisten päivätoiminnan.

Muut hallinto- ja elinvoimapaalvelut yhteensä

Hallintopalvelut ja yhteistoiminta: Myyntivoittojen ennustetaan toteutuvan talousarviota paremmin eli noin 2 miljoonaa euroa suurempana. Henkilöstöpalveluissa sekä talous- ja elinvoimapaalveluissa toimintatuotot toteutuvat talousarvion mukaisesti.

Menojen kehitys

Ruoka- ja puhtauspalvelut

Toimintakulut ovat toteutuneet lokakuun loppuun mennessä 72-prosenttisesti koko vuoden arviosta, ollen noin 1 milj. euroa arvioitua pienemmät. Loppuvuoden arvioidaan menevän normaalisti, jolloin toimintakulut alittavat talousarvion n. yhdellä miljoonalla eurolla. Toimintakulujen arvioidaan

olevan tänä vuonna yhteensä noin 8,9 milj. euroa (89,9 % budjetoidusta). Alituksen lopullinen määrä tulee riippumaan koronatilanteen kehittymisestä ja sen vaikutuksista asiakasmääriin ja palveluiden tuottamiseen.

Toimintakulujen alitus koostuu koronan aiheuttamasta palvelujen kysynnän vähenemisestä; Ruoka- ja puhtauspalveluiden henkilöstöön kohdistui kahden viikon lomautus touko – heinäkuussa, kevään rekrytointeja jäädytettiin usean kuukauden ajaksi ja henkilöstöravintola Pikkupata suljettiin ymmennettelyn seurauksena. Näiden toimenpiteiden vuoksi henkilöstökulujen osuus säästöistä on 545 000 euroa.

Palvelujen ostoissa kustannussäästöä on saatu 395 000 euroa, joka muodostuu pääasiassa henkilöstövuokrauksen ja siivouspalveluiden ostojen pienemmästä toteumasta. Korona-aikana palvelutarpeen supistumisen vuoksi on pystytty tekemään oman henkilöstön toimesta työtä, jota normaaliaikana teetetään ostopalveluina.

Toimintakatteeksi ennen sumu-poistoja arvioidaan tulevan noin -80 000 – 100 000 euroa. Ennuste perustuu vuoden 2019 marras-joulukuussa toteutuneisiin toimintatuloihin ja -kuluihin ja oletukseen, että koronan vuoksi ei enää tule muutoksia palveluiden tuotantoon. Lopullinen toteuma tiedetään vasta tilinpäätösvaiheessa. Talousarvioon asetettu 70 000 euron toimintakate ei toteudu, vaan toimintakulut tulee ylittämään toimintatuotot noin 84 000 eurolla. Kokonaismuutos talousarvioon on siten 154 000 euroa, ja siihen haetaan valtuustolta tulojen alittumiseen perustuva lisämääräraha.

Muut hallinto- ja elinvoimapaalvelut yhteensä

Hallintopaalvelut:

Hallintopaalvelun olennaisin poikkeus on työmarkkinatuessa, jonka ennustetaan olevan vuodelta 2020 noin 4 miljoonaa euroa. Ylitystä tulee olemaan noin 1,1, miljoonaa euroa, joka voidaan kattaa työllisyyspalveluiden ja hallinto- ja elinvoimapaalveluiden muusta toiminnasta.

Henkilöstöpalvelut:

Henkilöstöpalveluiden toimintamenot jäävät selvästi alle talousarvion. Merkittävin syy on korona, jonka myötä mm. kesätyöntekijöitä oli suunniteltua vähemmän ja henkilöstöjuhlaa ei voitu toteuttaa. Lisäksi koko henkilöstölle toteutettu yhteinen koulutus on toteutettu omin voimin syksyllä 2020. Työterveyshuollon (koskee meitä kaikkia) kulut näyttävä pysyvän talousarviossa. Tämäkin on pitkälti koronasta johtuvaa. Käyttö muihin kuin infektio- ja akuutteihin vaivoihin väheni ja infektio- ja akuutteihin vähenivät lisääntyneen etätöiden ja hygieniatoimenpiteiden myötä.

Talouspalvelut:

Talous- ja elinvoimapaalveluiden toimintakuluissa arvioidaan saatavan säästöjä yhteensä noin 600 000 euroa.

Essote

Essoten kuntalaskituksen ennuste Mikkelin alijäämäosuus huomioiden on 210 027 208 euroa. Talousarviossa Essoten kuntalaskutukseen on varattu 201 450 000 euroa, joten menot ylittyvät 8 577 208 eurolla. Ylitykseen haetaan lisämäärärahaa valtuustolta.

Määrärahaesitykset

Essoten uusin ennuste kuluvan vuoden kuntalaskutuksesta alijäämäosuus huomioiden on 210 027 208 euroa. Talousarviossa kuntalaskutukseen on varattu 201 450 000 euroa, joten menot ylittyvät noin 8,6 miljoonalla eurolla, johon haetaan lisämäärärahaa valtuustolta.

Ruoka- ja puhtauspalveluille haetaan valtuustolta lisämäärärahaa 154 000 euroa. Talousarviossa ruoka- ja puhtauspalveluille on budjetoitu toimintakatetta 70 000 euroa. Kate ei toteudu, vaan menot ylittävät kulut 84 000 eurolla. Kokonaisvaikutus ruoka- ja puhtauspalveluiden talouteen on siten 154 000 euroa. Koronasta johtuvat toimenpiteet ovat merkittävästi vähentäneet ruokapalveluiden toimintatuottoja, eikä toimintakuluja pystytä vähentämään samassa suhteessa. Tästä syystä lisämäärärahaa haetaan tulojen alittumisen perusteella.